

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету права,
гуманітарних і соціальних наук
О.С. Арсентьєва
15.05.2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розробка докторського проекту

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти доктор філософії

(бакалавр, магістр, доктор філософії)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Факультет права, гуманітарних і соціальних наук	D «Бізнес, адміністрування та право»	D8 «Право»	Освітньо-наукова програма підготовки «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

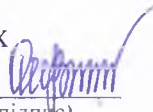
Розробник: Шаповалова О.В., професор, д.ю.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

Протокол № 1 від «02» вересня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін:

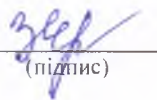

(підпис)

(Шаповалова О.В.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету права, гуманітарних і соціальних наук

Протокол № 1 від «08» жовтня 2025 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

(Зеленко О.О.)
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Метою викладання навчальної дисципліни «Розробка докторського проєкту» є стимулювання самостійної та продуктивної дослідницької діяльності, підтримка фахової активності й прагнення до нових знань, відкритості до комунікації та взаємодії в рамках міжнародної академічної спільноти. Цей рівень освіти спрямований на підготовку висококваліфікованих науковців і викладачів шляхом поєднання цілеспрямованого структурованого навчання і здійснення глибинних наукових досліджень, що забезпечує високий рівень фахових знань і формування дослідницької культури, відповідної світовим та європейським академічним стандартам.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Розробка докторського проєкту» є критичний аналіз технології розробки дисертаційного проєкту на основі засвоєння загальних закономірностей розвитку буття, відношення людини до світу, проблеми пізнання, смислу життя людини, мети, ідеалів та цінностей суспільства.

Завдання навчальної дисципліни «Розробка докторського проєкту» – надання здобувачам третього рівня вищої освіти поглиблених знань щодо:

- стандартизації вищої освіти в умовах євроінтеграції та підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності;
- опанування механізмом підготовки доктора філософії в аспірантурі, у докторських студіях та школах;
- розкриття теоретичних і організаційних основ розробки докторського проєкту;
- поняття наукового дослідження та його типів, структури та етапів, засадничих принципів наукових досліджень;
- кваліфікованого проведення наукових досліджень у галузі права, аргументації наукових проблем та шляхів їх розв'язання, формулювання цілі та завдань наукових досліджень з трудового права; організаційно-господарських зобов'язань (договірних і позадоговірних) відповідно до вимог модифікованої Концепції сталого розвитку для України;
- розуміння Концепції PhD програми докторської підготовки та опанування процесу підготовки докторського проєкту до захисту.

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Розробка докторського проєкту» здобувачі вищої освіти повинні:

- *знати:* тенденції зміни вимог до роботи над докторським проєктом та його захистом в Україні та інших країнах світу під впливом процесу глобалізації; основні нормативно-правові акти, які регулюють дисертаційну діяльність в Україні; сутність проблем та напрями вдосконалення правової регламентації дисертаційної діяльності; прийоми та способи здійснення наукового пошуку; сучасні методологічні концепції, основи методології наукового пізнання та методів наукових досліджень; характеристики основних методів наукового пізнання (індукція, дедукція, абдукція) та методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивна та емпірична індуктивна); основні критерії оцінки наукового знання і вимоги до

організації дослідницької діяльності; особливості роботи над докторським проектом; вимоги до публікацій за результатами дисертаційного дослідження; процедуру захисту докторського проекту;

- *вміти*: самостійно аналізувати наукову літературу з тематики курсу; володіти методологією підготовки докторського проекту, застосовувати на практиці, узагальнювати і аналізувати нормативно-правовий матеріал, що регулює різні аспекти проектної діяльності в Європейському просторі вищої освіти задля здобуття ступеню PhD; приймати виважені рішення у відповідності до законодавства про науку та науково-технічну діяльність; вільно користуватися правовою та науковою термінологією.

Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни «Розробка докторського проекту» будуть використовуватися у професійній діяльності майбутнього фахівця у галузі науки.

1.2. Програмні компетентності

Внаслідок вивчення навчального курсу «Розробка докторського проекту» здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
2. ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
3. ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.
4. ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.
5. СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.
6. СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
7. СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.
8. СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
9. СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.
10. СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

1.3. Програмні результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Розробка докторського проєкту» здобувач вищої освіти отримає такі програмні результати навчання:

1. ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
2. ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
3. ПРН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права, у тому числі, які спрямовані на економічне самопосилення держави та протистояння загрозам національного та економічного суверенітету нашої країни.
4. ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
5. ПРН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
6. ПРН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.
7. ПРН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
8. ПРН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.
9. ПРН09. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

10. ПРН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
11. ПРН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

1.4. Навчальна робота за дисципліною

Навчальна дисципліна «Розробка докторського проєкту» для здобувачів вищої освіти третього (докторського) рівня вищої освіти галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D8 «Право» (денна та заочна форма навчання) є обов'язковою. За навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти обсяг курсу «Розробка докторського проєкту» – 3,0 ECTS, 90 годин.

Семестр: 1.

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг дисципліни: в кредитах для денної та заочної форм навчання ECTS – 3,0; загальна кількість годин для денної та заочної форм навчання – 90.

Денна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 12 годин, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 66 годин.

Заочна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 12 годин, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 66 годин.

Мова навчання: українська.

Спосіб навчання: аудиторне навчання, заочне (дистанційне).

Вид семестрового контролю: екзамен.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін, які безпосередньо проводять заняття.

1.5. Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
1	Сучасний стан наукових знань у галузі теорії та практики права	Тема 1. Концептуальні засади підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії.
1, 2	Методологія проведення та оформлення результатів наукових досліджень у сфері права	Тема 4. Методологія проведення наукових досліджень у докторських студіях. Тема 5. Підготовка докторського проєкту до захисту.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max	
<i>Тема 1. Концептуальні засади підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії</i>				
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Механізм підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії. Докторські студії та школи: поняття та відмінності від традиційної аспірантської підготовки. Засади організації і функціонування докторських програм у Європі. Стандартизація вищої освіти в умовах євроінтеграції. Досвід В.І. Меньяло щодо підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності.	Поточне опитування здобувачів вищої освіти, ведення групової дискусії з питань проблемного характеру за темою заняття, виступи здобувачів вищої освіти з презентацією виконаних індивідуальних завдань та досліджень, відео-матеріал		
Практичні заняття	Тема. Наукове дослідження: поняття, структура, принципи. <u>Стислий зміст.</u> Поняття наукового дослідження. Наукова проблема як осередок наукового дослідження. Типи наукових досліджень. Структура та етапи наукового дослідження. Академічне письмо, його жанри та стилі. Академічна доброчесність як засадничий принцип наукових досліджень та академічного письма. Етика наукового дослідження. Тема. Дисертація як жанр академічного письма: особливості та вимоги. <u>Стислий зміст.</u> Дисертація як кваліфікаційна робота на здобуття наукового ступеня. Вимоги до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії в гуманітарній галузі. Етапи роботи над дисертаційним дослідженням. Дисертаційний проєкт, його мета й основні характеристики.			0-10 0-10
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Індивідуальні завдання за темою наукового дослідження здобувача.			
<i>Тема 2. Принципові засади організації підготовки доктора філософії</i>				
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Академічні принципи докторської підготовки в Європі. Академічна мобільність як спосіб	Поточне опитування здобувачів		

	інтернаціоналізації підготовки доктора філософії. Публікаційна активність у науковому середовищі. Академічна добросовісність у проведенні досліджень та висвітленні їх результатів.	вищої освіти, ведення групової дискусії з питань	
Практичні заняття	Тема: Робота над дисертацією: підготовчий етап. <u>Стислий зміст.</u> Формулювання теми дослідження. Інформаційне забезпечення дисертаційного дослідження та його різновиди. Пошук, обробка та групування інформації. Вивчення джерел за темою дослідження. Аналіз стану наукової розробки теми та його значення у роботі над дисертацією.	проблемного характеру за темою заняття, виступи здобувачів вищої освіти з презентацією виконаних індивідуальних завдань та досліджень, відео-матеріал	0-10
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Індивідуальні завдання за темою наукового дослідження здобувача.		
Тема 3. Концепція PhD програми докторської підготовки			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття та характеристика PhD програми докторської підготовки. Поняття докторського проекту (doctoral proposal). Докторські проекти як основна форма підсумкової атестації докторантів у PhD програмі.	Поточне опитування здобувачів вищої освіти, ведення групової дискусії з питань	
Практичні заняття	Тема. Проблемно-предметне поле дисертаційної роботи та його характеристики. <u>Стислий зміст.</u> Постановка дослідницької проблеми в дисертації. Обґрунтування актуальності дослідження. Робоча гіпотеза та способи її перевірки. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Формулювання мети і завдань. Визначення структури дисертаційної роботи та укладання її плану (змісту).	проблемного характеру за темою заняття, виступи здобувачів вищої освіти з презентацією виконаних індивідуальних завдань та досліджень, відео-матеріал	0-10
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Індивідуальні завдання за темою наукового дослідження здобувача.		
Тема 4. Методологія проведення наукових досліджень у докторських студіях			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Види наукової діяльності в межах докторського проекту. Особливості наукової роботи здобувачів. Участь у міждисциплінарних PhD колоквиумах. Організація та проведення PhD конференцій. Академічна мобільність здобувачів як основа інтеграції у наукову спільноту та приєднання до світових наукових здобутків. Значення та основні засади презентації і візуалізації даних. Відкриті презентації дослідницьких	Поточне опитування здобувачів вищої освіти, ведення групової	

	проектів для юридичного середовища і діячів сектору державного управління, співпраця зі здо аспірантами інших університетів України, запровадження курсів з акцентом на розвиток soft (transferrable skills).	дискусії з питань проблемного характеру за темою заняття, виступи здобувачів вищої освіти з презентацією виконаних індивідуальних завдань та досліджень, відео-матеріал	
Практичні заняття	Тема. Теоретико-методологічне підґрунтя і джерельна база дисертаційного дослідження. <u>Стислий зміст.</u> Теоретико-методологічний інструментарій та його значення у роботі над дисертацією. Теоретичні принципи і методологічні засади в сучасній гуманітаристиці: основні тренди. Вибір і обґрунтування методів дисертаційного дослідження. Поняття джерельної бази дослідження. Вибір і характеристика джерел.		0-10
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Індивідуальні завдання за темою наукового дослідження здобувача.		
<i>Тема 5. Підготовка докторського проєкту до захисту</i>			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Процедура захисту докторського проєкту. Підготовка доповіді. Прилюдний захист проєкту. Мультимедійна презентація результатів дослідження. Відповіді на запитання членів спеціалізованої вченої ради. Відповіді на зауваження офіційних опонентів. Відповіді на зауваження у відгуках на автореферат. Оформлення документів для подання атестаційної справи	Поточне опитування здобувачів вищої освіти, ведення групової дискусії з питань проблемного характеру за темою заняття, виступи здобувачів вищої освіти з презентацією виконаних індивідуальних завдань та досліджень, відео-матеріал	
Практичні заняття	Тема. Робота над текстом дисертації. <u>Стислий зміст.</u> Сильові та жанрові особливості тексту дисертаційної роботи. Правила оформлення тексту. Норми цитування джерел і дотримання принципів академічної доброчесності. Формулювання висновків. Укладання бібліографії за темою дослідження. Вимоги до оформлення бібліографії. Оприлюднення та апробація результатів дослідження. Публічна наукова дискусія: принципи та етичні норми.		0-10
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Індивідуальні завдання за темою наукового дослідження здобувача.		
Підсумковий контроль		Екзамен	0-40

3. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		лк	пз	завд	с.р.		лк	пз	завд	с.р.
1	30	4	4		22	24	4	4		16
2	15	2	2		11	14	2	2		10
3	15	2	2		11	14	2	2		10
4	15	2	2		11	14	2	2		10
5	15	2	2		11	14	2	2		10
Індивідуальне завдання (контрольна робота):						10			10	
ВСЬОГО ГОДИН:	90	12	12		66	90	12	12	10	56

Семінарські та лабораторні заняття робочим навчальним планом не передбачені.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
<p><i>Знати:</i> навчальний матеріал у повному обсязі, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни, а також додатковий науково-дослідний, довідковий та інший матеріал з даної навчальної дисципліни, який не передбачений робочою програмою</p> <p><i>Вміти:</i> виявляти неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; висловлювати свої думки та користуватися широким арсеналом засобів їх доказів; робити аргументовані висновки; рецензувати відповіді інших здобувачів вищої освіти; творчо виконувати індивідуальні та колективні завдання, а також завдання, що не передбачені навчальною програмою; ставити і розв'язувати проблеми; самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед здобувачем вищої освіти завдань; вільно використовувати нові інформаційні технології для поповнення власних знань; розвивати свої обдарування і нахили</p>		
82 – 89	B	добре
<p><i>Знати:</i> навчальний матеріал у повному обсязі, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати, систематизувати та узагальнювати навчальну інформацію; застосовувати вивчений матеріал в дещо змінених нестандартних ситуаціях; використовувати загальновідомі докази у власній аргументації; висловлювати стандартну аргументацію при оцінці дій, фактів та процесів; чітко тлумачити поняття та правильно використовувати термінологію; самостійно опрацьовувати матеріал, але із потребою консультацій викладача.</p>		
74 – 81	C	добре
<p><i>Знати:</i> навчальний матеріал у достатньо повному обсязі, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни</p> <p><i>Вміти:</i> правильно і логічно відтворювати навчальний матеріал; узагальнювати та систематизувати навчальну інформацію із можливим допуском незначних огріхів у порівняннях та формулюванні висновків; застосовувати теоретичні знання на практиці; за зразком самостійно виконувати практичні завдання, що передбачені програмою; наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.</p>		
64 – 73	D	задовільно
<p><i>Знати:</i> більш як половину навчального матеріалу, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни</p> <p><i>Вміти:</i> узагальнювати та систематизувати навчальну інформацію, але із помилками і неточностями; працювати із тестом підручників, навчальних посібників, текстів лекцій; підтверджувати висловлене судження одним-двома аргументами; використовувати під час відповіді, які зазвичай непослідовні й нелогічні, допоміжні наочні матеріали</p>		
60 – 63	E	задовільно
<p><i>Знати:</i> близько половини навчального матеріалу, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни</p> <p><i>Вміти:</i> фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворювати певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; орієнтуватися в основних поняттях та визначеннях</p>		

навчального матеріалу; самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, але із значними труднощами; давати відповіді на прості, стандартні запитання; виявляти інтерес до навчального матеріалу

35 – 59

Fx

незадовільно з можливістю повторного складання

Знати: менш як половину навчального матеріалу, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Вміти: виконувати елементарні завдання та наводити приклади за допомогою викладача; давати відповіді з кількох простих речень; фрагментально працювати із джерелами

0 – 34

F

незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знати: основні поняття навчального матеріалу, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Вміти: поверхово орієнтуватися у навчальному матеріалі; елементарно викладати свою думку

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

5.1. Документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення:

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Розробка докторського проєкту» (для здобувачів третього (докторського) рівня вищої освіти денної та заочної (дистанційної) форм навчання спеціальності 081 «Право»). Уклад.: О.В. Шаповалова. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Розробка докторського проєкту» (для здобувачів третього (докторського) рівня вищої освіти денної та заочної (дистанційної) форм навчання спеціальності 081 «Право»). Уклад.: О.В. Шаповалова. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024.
3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Розробка докторського проєкту» (для здобувачів третього (докторського) рівня вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання спеціальності 081 «Право»). Уклад.: О.В. Шаповалова. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Розробка докторського проєкту» (для здобувачів третього (докторського) рівня вищої освіти денної та заочної (дистанційної) форм навчання спеціальності 081 «Право»). Частина I. (Електронне видання). Уклад.: О.В. Шаповалова. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023.

5.2. Джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти: Закон України від 06 червня 2024 р. № 3791-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2025. № 19. Ст. 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3791-IX#Text>.
3. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 33. Ст. 345. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>.
4. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
5. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10 лютого 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 9. Ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр#Text>.
6. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11 липня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 48. Ст. 253. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>.
7. Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів: Постанова

- Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197. *Урядовий кур'єр*. 2021. № 225. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-п#Text>.
8. Питання навчання студентів та стажування аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 28. Ст. 1195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-п#Text>.
 9. Про деякі питання визнання в Україні дипломів про присудження наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 1999 р. // *Офіційний вісник України*. 1999. № 30. Стор.27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-99-п#Text>.
 10. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579. *Офіційний вісник України*. 2015. № 66. Ст. 2183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-п#Text>.
 11. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. *Офіційний вісник України*. 2016. № 29. Ст. 1164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text>.
 12. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44. *Офіційний веб-портал парламенту України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-п#Text>.
 13. Рекомендація Європейського Парламенту і Ради 2008/С 111/01 «Про встановлення Європейської кваліфікаційної структури для можливості отримати освіти протягом усього життя» від 23 квітня 2008 року Європейський Союз; Рекомендації, Опис, Принципи, Міжнародний документ від 23.04.2008 № 2008/С111/01. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/288767__288832.

Література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
2. Внукова Н.М., Пивоваров В.М. Особливості інтеграції світових освітніх екосистем 4.0 у економіко-правовий простір Індустрії 4.0. *Особливості інтеграції країн в світовий економічний та політико-правовий простір*: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, 18 листопада 2022 р. За заг. ред. д.е.н., проф. О.В.Булатової. Київ: МДУ, 2022. С. 9-12.
3. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Кизим М.О., Хаустова В.Є., Решетняк О.І. Організаційно-економічний механізм

- інтеграції освіти, науки та бізнесу: модель сучасного університету. *Проблеми економіки*. 2021. №. 4 (50). С. 29-41.
6. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Укл. І.Я. Омецінська. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с.
 7. Линьова І. О. Основні критерії забезпечення якості докторських програм у європейському науково-дослідницькому просторі: естонський досвід. *Педагогічний процес: теорія і практика*. К., 2015. Вип. 1-2 (46-47). С. 120- 126.
 8. Меньяло В.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: дис. ... доктора педаг. наук: 13.00.04. Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2020. 756 с.
 9. Методологія дисертаційного дослідження. Мовні особливості наукового стилю: навч. посіб. Упор.: І.В. Чорний, В.А. Перцева, І.М. Голопич. Харків, ХНУВС, 2019. 272 с.
 10. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Кол. авт.: І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І. Сидоренко та ін.; за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
 11. Назаров І.В. Вища освіта та академічна доброчесність – проблеми поєднання. *Часопис Київського університету права*. 2020. №3. С. 408-412.
 12. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посібн. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 232 с.
 13. Правове забезпечення інноваційної науково-дослідницької інфраструктури: виклики та рішення: монографія / [Г.Л. Губіна, М.О. Лукань, А.М. Любчич та ін.]; за ред. А.М. Любчич та Г.Л. Губіної. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2025. 240 с.
 14. Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури: монографія / [А.П. Гетьман, Г.Л. Губіна, М.О. Лукань та ін.]; за ред. А.М. Любчич та Г.Л. Губіної. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2024. 277 с.
 15. Презентовано дорожню карту ІТ освіти до 2030 р 16 грудня 2021 року URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/prezentovano-dorozhnyu-kartu-reformuvannya-it-osviti>.
 16. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. Київ: ДІ «НВІЦ «Пріоритети», 2015. 84 с.
 17. Правове забезпечення розвитку технологій цифрової економіки та суспільства: монографія. За ред. О.В. Шаповалової, К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2023. 292 с.
 18. Татаренко Г. Методологія проведення та оформлення результатів наукових досліджень у сфері права: посібник для здобувачів вищої освіти ОПІ «Право» рівня «Доктор філософії». Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Юрид. ф-т. Київ: Вид-во Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2023. 104 с.
 19. Хаустова М.Г., Шаповалова О.В. Інтеграція науки України до Європейського дослідницького простору (ERA). Збірник наукових праць вип. 7: *Актуальні*

- питання розбудови науково-дослідницької інфраструктури: за матеріалами інтернет-конференції (м. Харків, 28 лютого 2022 року). За ред. С.В. Глібка. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2022. Електронне наукове видання. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/haustova_shapovalova_tezi.pdf.
20. Шаповалова О.В. Освітньо-наукова програма як інструмент реалізації інтеграційних процесів у дослідницькому просторі. *Міжнародна науково-практична конференція «Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції»*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників закладів вищої освіти і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ (09 листопада 2022 р.) Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. С. 206-208.
 21. Шаповалова О.В., Терещенко С.В. Адаптування інструментів державно-приватного партнерства до потреб відбудови наукової інфраструктури. *Право та інновації*: наук.-практ. журн. Редкол.: С. О. Кузніченко (голов. ред.) та ін. Харків: НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, 2024. № 1 (45). С.103-112.
 22. Шаповалова О.В. Напрямки дослідження трудо-правового механізму адаптації ветеранів війни до цивільного життя. *Збірник наукових праць «Приватне право і підприємництво»*. 2024. Вип. 24. Ч. 2. С. 219-225.
 23. Шаповалова О.В. Новації у запровадженні трудово-правового механізму адаптації ветеранів війни до цивільного життя. *Міжнародна науково-практична конференція науковців, молодих вчених та працівників «Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід»*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції викладачів, співробітників закладів вищої освіти і наукових організацій, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади й органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ (16 травня 2024 р.). Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. С. 222-231.
 24. Шаповалова О.В. Оцінка ресурсів закладів вищої освіти як науково-дослідницької інфраструктури. *Право та інновації*. 2025. № 4 (52). С. 15-21.
 25. Шаповалова О.В. Ресурси науково-дослідницької інфраструктури у сприянні сталому розвитку суспільства. *Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції*: Матеріали науково-практичної конференції (Київ, 15 квітня 2025 р.). Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. С. 280-286.
 26. Шаповалова О.В. Науково-дослідні інститути як базовий ресурс дуальної освіти. *Актуальні питання розбудови науково-дослідницької інфраструктури у воєнний та повоєнний періоди*: матеріали Інтернет конференції, м. Харків, 03 березня 2025 р. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2025. С. 19-25.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>.

2. Офіційний веб-сайт Науково-дослідного інституту приватного права та підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України: <https://ndippp.gov.ua/>.
3. Наукова бібліотека СНУ ім. В. Даля: <http://filelibsnu.at.ua>.
4. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: <http://www.library.univ.kiev.ua>.
5. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <http://www.library.ukma.edu.ua>.
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого: <http://www.nplu.org>.
8. Офіційний сайт наукового збірника «Актуальні проблеми права: теорія і практика»: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/index>.
9. Офіційний сайт загальноукраїнського науково-практичного господарсько-правового журналу «Підприємство, господарство і право»: <http://pgr-journal.kiev.ua/index.php/arkhiv>.
10. Офіційний сайт електронного наукового видання «Право та інноваційне суспільство»: <https://apir.org.ua/index.php/lais>.
11. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія: <https://ials.sas.ac.uk/ials-library/ials-library>.
12. Національна бібліотека Франції: <https://www.bnf.fr/fr>.
13. Національна бібліотека Німеччини: https://www.dnb.de/DE/Home/home_node.html.
14. Центр політико-правових реформ: <https://pravo.org.ua>.
15. Центр демократії та верховенства права: <https://cedem.org.ua>.
16. Центр економіко-правових досліджень: <https://el-research.center>.
17. Центр правових та політичних досліджень «СІМ»: <http://centre7.org.ua/tsentr-sim/>.
18. ЮРЛІГА: Правове інформаційне поле для бізнесу і юристів України: <https://jurliga.ligazakon.net>.